

Sprawozdanie z działalności Sekcji Historii Informatyki PTI w 2021 r.

Sekcja Historii Informatyki PTI została powołana 7.02.2009 uchwałą ZG nr 62/X/09. Aktualnie w pracach uczestniczy 40 członków PTI i ok.30 osób spoza PTI jako tzw. członkowie-korespondenci.

Rok 2021 okazał się dalej nietypowy ze względu na panującą pandemię coronavirus'a. Spowodowało to, podobnie jak w 2020 r., praktycznie zanik spotkań i konferencji, ograniczenie dostępu do bibliotek i archiwów. Dominowały imprezy o charakterze zdalnym.

40-lecie PTI. Rok 2021 to 40 rocznica utworzenia Polskiego Towarzystwa Informatycznego w maju

1981 r. Przebieg imprez związanych z tą rocznicą narzuciła jednak pandemia, ale udało się doprowadzić do rocznicowej Gali w Filharmonii Warszawskiej w dniu 10 września 2021 r, połączonej ze zjazdem nadzwyczajnym w dniu następnym. W trakcie Gali uhonorowano PT Członków Założycieli Medalem 40-lecia – w trakcie uroczystości Medal wręczono 17 osobom. Pozostali członkowie-założyciele lub ich rodziny otrzymają medale drogą pocztową. Wszelkie relacje i dokumenty elektroniczne związane z 40-leciem zostaną umieszczone w Archiwum KLIO, w bloku Polskiego Towarzystwa Informatycznego. Pewien niedosyt sprawia fakt, iż nie

udało się przygotować folderu historycznego na wzór poprzednich z 30- i 35-lecia, ale specjalny numer Biuletynu PTI 2/2021 zamieścił kilka publikacji i wypowiedzi związanych z początkami PTI.

Rok 2021 zapisał się smutno w pamięci odejściem szeregu osób ze środowiska informatycznego i członków PTI. Byli to: Marian Tarnkowski – pierwszy dyrektor Elwro, Jerzy Fiett – członek Grupy Aparatów Matematycznych, Władysław Klepacz – wieloletni redaktor naczelny Informatyki, Stefan Bratkowski, Jarosław Kutkowski – twórca portalu Elwrowcy, Barbara Maćkowiak – Elwro, Janusz Popko - wybitny konstruktor minikomputerów. Cześć Ich pamięci.

Z uwagą obserwowano pomysły i propozycje związane z przekształcaniem Ministerstwa Cyfryzacji. Jest to rzeczywiście niekończąca się historia w sferze kierowania polską informatyką. W dniu 6.10.2020 rozporządzenie Rady Ministrów zniósł Ministerstwo Cyfryzacji (MP z 7.10.2020 r. poz. 1730), przy czym do końca 2021 roku nie ukazały się żadne przepisy określające nowy status działu Informatyzacja, co spowodowało, że ministrem cyfryzacji jest nadal Premier RP.

W okresie sprawozdawczym zrealizowano następujące działania:

1. **Uruchomiono w czerwcu 2016 r.** portal historyczny www.historiainformatyki.pl – rozwiązanie wzorowane jest na systemie informatycznym Muzeum im. J. Piłsudskiego w Nowym Yorku.

Utrzymanie portalu i wprowadzanie zmian wynikających z uwag eksploatacyjnych prowadzi firma autorska 3W Serwisy Informacyjne z Gliwic na podstawie umowy serwisowej. W 2021 wprowadzono w budowie portalu szereg kolejnych rozwiązań organizacyjnych ułatwiających prezentację zebranych materiałów. Unowocześniono także kod źródłowy całego serwisu oraz schemat bazy danych ze względu na konieczność przeniesienia źródeł na inny serwer. Efektem kolejnego rocznego działania portalu jest 48,6 tys. odsłon (spadek o 7%) wykonanych przez 23 tys. użytkowników (wzrost o 16%) podczas 28 tys. sesji (wzrost o 9%). Zasoby archiwum cyfrowego portalu na dzień 31.12.2021 przedstawiały się następująco:

- **99.995 (wzrost o 7,0%) stron w 2.628 (wzrost o 2,7%) dokumentach z 318 (wzrost o 0,6%) kolekcji.**
- **8.139 (wzrost o 1,6%) osób w indeksie osobowym (wskazane w dokumentach),**
- **5.212 (wzrost o 1,6%) pozycji w indeksie marek (firmy, systemy, przedsięwzięcia itp.),**
- **4.408 (wzrost o 1,4%) opisanych dat.**

Od momentu uruchomienia portalu skorzystało z niego 76 775 użytkowników w trakcie 109 616 sesji, którzy dokonali 253 169 odsłon. Szczegóły podano w zał. nr 1.

W sierpniu 2021 został wykonany kompleksowy upgrade kodu do PHP wersji 7.4 i dostosowanie bazy do MySQL 8+ (MariaDB 10+) ze względu na konieczność migracji na nowe serwery PTI.

2. **Historia informatyki w uczelniach** – w ciągu roku 2021 powiększono nieznacznie zasób tej kolekcji. Ze względu na prawa autorskie do niektórych pozycji są one jedynie sygnalizowane okładkami i spisami treści. Kolekcja na dzień 31.12.2021 r. liczyła 68 pozycji, opisujących historię informatyki w uczelniach, wydziałach, instytutach i katedrach.
3. **BC PTI** – zespół PCSS uruchomił w 2016 rozwiązanie biblioteki cyfrowej w chmurze pod adresem <https://informatyka.locloud.pl/about> wpisując BC PTI do Federacji Bibliotek Cyfrowych. W 2021 prowadzono prace mające na celu wzrost liczby pozycji w bibliotece - wprowadzono kolejne kolekcje publikacji z serii Polska informatyka: oraz Zeszyty Historyczne PTI.
4. **Współpraca** z Bibliotekami Cyfrowymi Politechniki Śląskiej i Warszawskiej przebiegała bez zarzutu,. Wykonane dotychczas prace praktycznie zamykają możliwy do cyfryzacji zespół opracowań i publikacji ze względu na wymagania prawa autorskiego, jak i wyczerpanie zasobów dostępnych w tych bibliotekach. Stwierdza się brak cyfrowych wersji opracowań Krajowej Konferencji Inżynierii Oprogramowania oraz wydawnictw konferencji Jurata.
5. **W 2021 prowadzono nadal stronę Historia informatyki na portalu FB.** <https://www.facebook.com/historia.informatyka/>. Strona jest wykorzystywana do publikowania komunikatów o zawartości i nabytkach portalu historycznego. Pozytywnym zjawiskiem jest to, że do publikowania informacji o dorobku polskiej informatyki włączają się tam osoby spoza PTI. Stopień zainteresowania jest różny – od 100 do nawet 1000 i trudno jest ocenić przyczyny takich rozbieżności.
6. **Zeszyty Historyczne PTI** – w 2021 planowano wydać dwa kolejne Zeszyty Historyczne PTI, ale ograniczenia z tytułu pandemii Covid-19 oraz przygotowania uroczystości 40-lecia spowodowały

wały przesunięcie tych zamiarów na 2022 r. Stan aktualny wydania na koniec 2021 r. to cztery Zeszyty.

7. **W 2021 r. Sekcja** wnioskowała o opracowania i otrzymywała szereg dawnych publikacji i opracowań (wersje papierowe i elektroniczne). Do grona ofiarodawców należeli m.in.: Władysław Daleczko, Marcin Kaźmierczak, Bogdan Pilawski, Marek Snowarski, Maciej M. Sysło.

Konieczne jest podjęcie dyskusji w PTI o dalszych formach prowadzenia prac historycznych i przechowania niektórych kolekcji archiwalnych, w tym Biuletynu PTI.

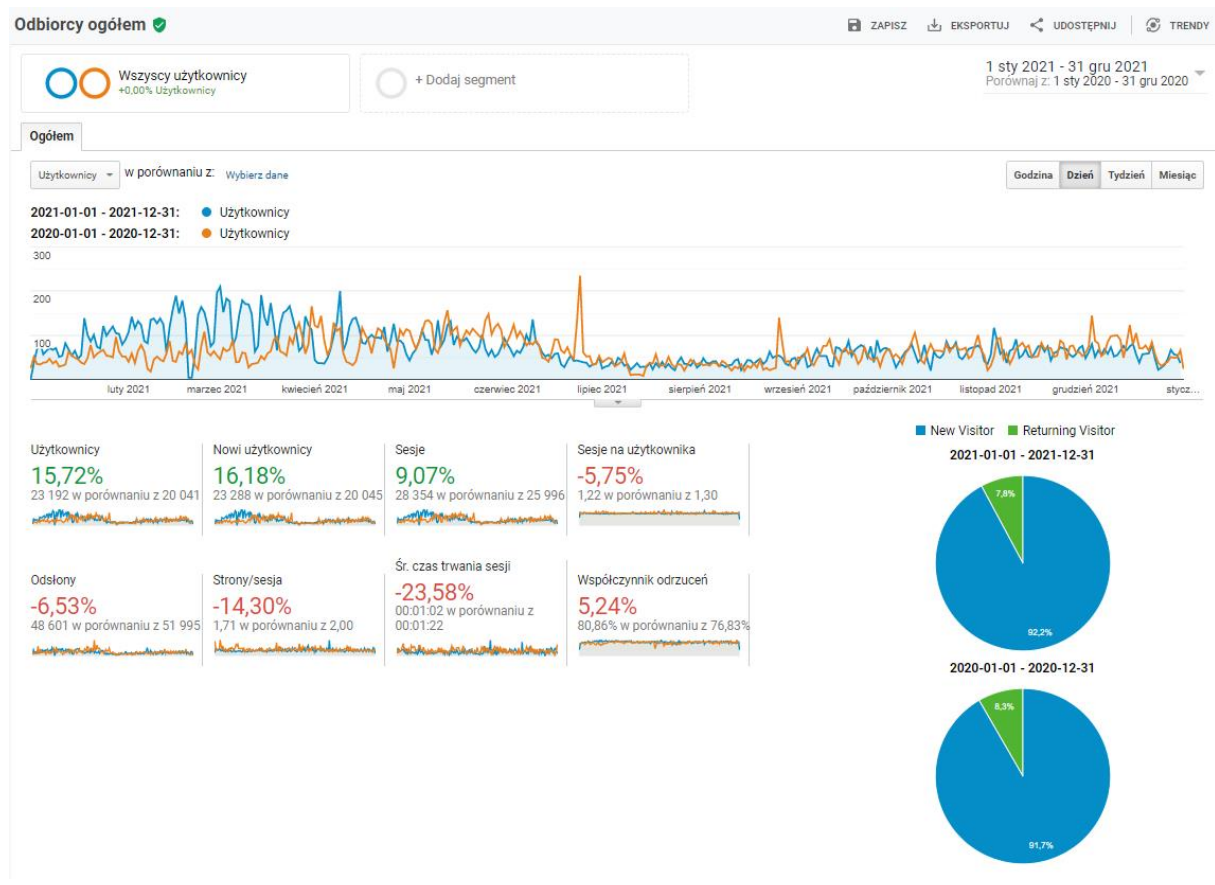
Zał. Nr 1 – 2 strony

Jerzy S. Nowak

Sprawozdanie z działania portalu www.historiainformatyki.pl w 2021 roku

Uruchomiono w czerwcu 2016 r. portal historyczny www.historiainformatyki.pl – rozwiązanie wdrożone jest na systemie informatycznym Muzeum im. J. Piłsudskiego w Nowym Yorku. Utrzymanie portalu i wprowadzanie zmian wynikających z uwag eksploatacyjnych prowadzi firma autorska na podstawie umowy serwisowej.

W 2021 wprowadzono w budowie portalu szereg kolejnych rozwiązań organizacyjnych ułatwiających prezentację zebranych materiałów. W wyniku zmian programowych przygotowano aktualną wersję dokumentacji portalu.

Efektom kolejnego rocznego działania portalu jest 48,6 tys. odsłon (spadek o 7%) wykonanych przez 23 tys. użytkowników (wzrost o 16%) podczas 28,3 tys. sesji (wzrost o 9%). Wzrosty podano w stosunku do roku 2020.

90% ruchu pochodzi z Polski, pozostały ruch jest z USA, Chin, Niemiec, Wielkiej Brytanii, Kanady, Indonezji, Holandii i Czech (oraz śladowy ruch z innych krajów).

Portal w 2021 roku odwiedzili użytkownicy z 104 krajów.

Podział ruchu ze względu na urządzenia jest zgodny z trendami obowiązującymi w całej sieci: odnotowano 63% dla desktopów (poprzednio 68%), 35% dla smartfonów (poprzednio 30%) i 2% dla tabletów (brak zmian).

Najwięcej jest ruchu organicznego z wyszukiwarek (80%), co jest prawdopodobnie efektem dalszych prac optymalizacyjnych w ramach usług konserwacyjnych. Ruch z odwołań i ruch bezpośredni to po 14% (było 17%). Ruch za pośrednictwem *social mediów* to obecnie 4,5% (1,5% spadek w stosunku do 2020).

Od momentu uruchomienia portalu skorzystało z niego 76 775 użytkowników w trakcie 109 616 sesji, którzy dokonali 253 169 odsłon.

Zasoby archiwum cyfrowego portalu na ostatni dzień roku	2018	2019	2020	2021
Kolekcji dokumentów	274	305	316	318
Dokumentów	1318	1868	2558	2628
Stron	56966	72215	93402	99955
Osób w indeksie osobowym (wskazane w dokumentach)	4241	5700	8010	8139
Wpisów w indeksie marek (firmy, systemy, przedsiębiorstwa itd.)	2603	3614	5130	5212
Dat opisanych w dokumentach	1854	2909	4347	4408

W roku 2021 dokonano 238 zmian w archiwum.